

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК:

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка**

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES:

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

**ВИПУСК 16
ISSUE 16**

**Дрогобич, 2016
Drohobych, 2016**

Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники В. Ільницький, А. Душний, І. Зимова]. – Дрогобич : Посвіт, 2016. – Вип. 16. – 504 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також історії, філології, мистецтвознавства.

Головний редактор

Пантук М.П. – д.пед.н., проф.

Заступники головного редактора

Ільницький В.І. – к.і.н., доц. (співредактор);

Душний А.І. – к.пед.н., доц., чл.-кор. МАНПО (співредактор);

Зимова І.М. – д.філол.н., проф. (співредактор).

Редакційна колегія:

Бермес Л.Д. – д.мист., проф.; Бистрова О.О. – д.філол.н., проф.; Борзевич В.Т. – д.і.н., Вагнер Марек – д.абіл. з іст., проф. (Польща); Гривун Л.Е. – д.пед.н., проф.; Давидов М.А. – д.мист., проф., акад. МАІ, засл. діяч мист. Укр.; Дмитрів І.І. – к.філол.н., доц. (в.д. секрета); Добрянський І.А. – д.пед.н., проф.; Жигайло О.О. – к.пед.н., доц.; Зимова І.М. – д.філол.н., проф.; Іванюшина П.В. – д.філол.н., проф.; Імханцик М.І. – д.мист., проф., засл. діяч мист. РФ (Росія); Квас О.В. – д.пед.н., проф.; Кемін В.П. – д.пед.н., проф.; Княповська Л.О. – д.мист., проф., засл. діяч мист. Укр.; Козаренко О.В. – д.мист., проф., засл. діяч мист. Укр.; Козыр А.В. – д.пед.н., проф.; Івгвни М.Р. – д.і.н., проф.; Меледик Ю.Є. – д.мист., проф.; Москалець В.П. – д.пед.н., проф.; Новосковська Катяжана – д.абіл. з філол. (Польща); Оришанський Л.В. – д.пед.н., проф.; Палінчак М.М. – д.політ.н., проф.; Петренко О.М. – д.і.н., проф.; Сабат Г.П. – д.філол.н., проф.; Савчин М.В. – д.психол.н., проф.; Сєйко Н.А. – д.пед.н., проф.; Сенік Л.Т. – д.філол.н., проф.; Сергічук В.І. – д.і.н., проф.; Ситник О.М. – д.і.н., доц.; Сташевська І.О. – д.пед.н., проф., акад. МАНПО; Сташевський А.І. – д.мист., проф., акад. МАІ, засл. діяч мист. Укр.; Степанік Анжелі – д.абіл. з іст., проф. (Польща); Тельвак В.В. – д.і.н., проф.; Фугала В.П. – д.і.н., проф.; Циховська Е.Д. – д.філол.н., проф.

Рецензенти:

Астаф'єв О.Г. – д.філол.н., проф. каф. теорії літ., компаратив. і літ. тв. Ю КНУ ім. Т. Шевченка

Павлака Г.М. – д.пед.н., проф. каф. ф-но вик. та худ. культ. ІМНПУ ім. М. Драгоманова

Патриляк І.К. – д.і.н., проф. каф. новіт. іст. України, декан іст. фак. КНУ ім. Т. Шевченка

Скопна Н.В. – д.філол.н., проф., зав. каф. праєкт. психол., ректор ДДПУ ім. І. Франка

Видання включено до міжнародних наукометричних баз даних Index Copernicus International

Відповідно до ліцензійного договору № 180-03/2014 від 27.03.2014 р. збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» включений до міжнародної науково-метричної бази РНЦ (Російський індекс наукового цитування). http://elibrary.ru/title_about.asp?id=50651

Збірник індексується в міжнародних базах даних: Polish Scholarly Bibliography, Info Base Index, Research Bible, Open Academic Journals Index, Scientific Indexing Services, Inno Space, Cite Factor

Статті збірника прирівнюються до публікацій у виданнях України, які включені до міжнародних науково-метричних баз відповідно до вимог наказу МОН України від 17 жовтня 2012 р. № 1112 (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 03.12.2012 р. № 1380).

Свідчення про державну реставрацію друкованого засобу масової інформації «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» Серія КВ № 19906-9706Р від 14.05.2013 р.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання <http://drobnych.net/youngsc/>

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимова І.М.

Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, Львівська обл., 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: vilnickiy@gmail.com

© Дрогобицький державний педагогічний

університет імені Івана Франка, 2016

© Ільницький В.І., Душний А.І., Зимова І.М., 2016

Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / editors-compilers V. Ilynytsky, A. Dushnyy, I. Zymomyra. – Drohobych : Posvit, 2016. – Issue 16. – 504 s.

The publication is intended for those who is interested in the High School Pedagogics and history, philology, art development.

Chief editor:
M. Pantjuk – Doctor of Education, Professor.

Deputy Editors:

V. Ilynytsky – Ph.D. in History, Associate Professor (co-editor);

A. Dushnyy – Ph.D. in Education, Associate Professor, EISA Corresponding Member (co-editor);

I. Zymomyra – Doctor of Philology, Professor (co-editor).

Editorial board:

I. Bernies – Doctor of Arts, Professor, V. Borshcheyevych – Doctor of History; M. Wagner – Dr. habil. in History, of ІІА, Honored Artist of Ukraine; I. Dmytriv – Ph.D. in Philology; Associate Professor of Arts, Professor, Academician – Doctor of Education, Professor; O. Zhyhaylo – Ph.D. in Psychology, Associate Professor; M. Zymomyra – Doctor of Philology, Professor; P. Ivanyshyn – Doctor of Philology, Professor; M. Imhanizkiy – Doctor of Arts, Professor, Honored Artist of the Russian Federation (Russia); O. Kvas – Doctor of Education, Professor; V. Kemyn – Doctor of Education, Professor; L. Kyjanovska – Doctor of Arts, Professor, Honored Artist of Ukraine; O. Kozarenko – Doctor of Arts, Professor, Honored Artist of Ukraine; A. Kozyr – Doctor of Education, Professor; M. Lytvyn – Doctor of History, Professor; J. Medvedyk – Doctor of Arts, Professor; V. Moskaletz – Doctor of Psychology, Professor; K. Nowakowska – Dr. habil. in Philology (Poland); L. Orshanskyi – Doctor of Education, Professor; M. Palinchak – Doctor of Political Sciences, Professor; O. Petrechko – Doctor of History, Professor; H. Sabat – Doctor of Philology, Professor; M. Savchyn – Doctor of Psychology, Professor; N. Sejko – Doctor of Education, Professor; L. Senyk – Doctor of Philology, Professor; V. Serhijchuk – Doctor of History, Professor; O. Snyuk – Doctor of History, Associate Professor; I. Stashevskaya – Doctor of Education, Professor, Academician EISA, A. Stashevskyy – Doctor of Arts, Professor, Academician of ІІА, Honored Artist of Ukraine; A. Stempnik – Dr. habil. in History, Professor (Poland); V. Telvak – Doctor of History, Professor; V. Futala – Doctor of History, Professor; E. Tsyhovska – Doctor of Philology, Professor.

Reviews:

O. Astafjev – Doctor of Philology, Professor of Literature Theory, Comparative Literature and Literary Work Department of Philology Institute Kyiv National Taras Shevchenko University.

H. Pavalka – Doctor of Education, Professor of piano performance and artistic culture Department of Art Institute National Pedagogical Dragomanov University.

I. Patrijajak – Doctor of History, Professor of Ukraine Modern History Department, the Dean of History Faculty Kyiv National Taras Shevchenko University.

N. Skotna – Doctor of Psychology, Professor, Head of Applied Psychology Department, rector of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University.

The publication is included in the scientific metric databases of Index Copernicus International Under the license agreement № 180-03/2014 from 27.03.2014 the collection «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists scientific papers» is included in the international scientific metric bases RSCI (Russian scientific citation index) http://elibrary.ru/title_about.asp?id=50651

The collection is notated in the international databases as: Polish Scholarly Bibliography, Info Base Index, Research Bible, Open Academic Journals Index, Scientific Indexing Services, Inno Space, Cite Factor

The articles are equal to publications in Ukraine journals included in international scientific metric databases accordance with the MES of Ukraine order from 17 november 2012 р. № 1112 (amended by the MES of Ukraine order from 03.12.2012 No 1380).

Print media registration certificate «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers» series KV № 19906-9706Р from 14.05.2013

All electronic versions of articles in collection are available on the official website edition <http://drobnych.net/youngsc/>

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles, and is not responsible for the accuracy of these data and references.

Founder and Publisher – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, co-founders V. Ilynytsky, A. Dushnyy, I. Zymomyra.

Editorial address: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivana Franka str., 24, Drohobych, Lviv region, 82100. tel.: (03244) 1-04-74, fax: (03244) 3-81-11, e-mail: vilnickiy@gmail.com

© Drohobych State Ivan Franko Pedagogical University, 2016
© V. Ilynytsky, A. Dushnyy, I. Zymomyra, 2016

Наталія РАШКІ
викладач кафедри міжнародних комунікацій факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Україна, Ужгород) n.rashki@unilu.edu.ua

КОНЦЕПТ «СУМ» У РОМАНІ «ТАЄМНИЙ САД» Ф. Г. БЕРНЕТ

Стаття присвячена розгляду поняття «концепт» та «художній концепт». Проведено аналіз функціонування та роль художнього концепту у творі. Також розглядаються основні методи вираження концепту «сум» у романі «Тамний сад» Ф. Г. Бернет.
Ключові слова: проза Ф. Г. Бернет, дитяча література, концепт, художній концепт.
Лит. 17.

Natalia RASHKI
lecturer of International Communications Department
Tourism and International Communications Faculty
SHEU «Uzhhorod National University»
(Ukraine, Uzhhorod) n.rashki@mail.ru

THE CONCEPT OF «SADNESS» IN THE NOVEL «THE SECRET GARDEN» BY F. H. BURNETT

The article deals with the notion of concept and art concept. The analysis of the functioning and role of art concept in prose is conducted. Also, the main methods of expressing the concept of «sadness» in the novel «The Secret Garden» F. H. Burnett are analyzed.
Key words: prose of F. H. Burnett, children's literature, concept, art concept.
Ref. 17.

Наталія РАШКІ
преподаватель кафедры международных коммуникаций факультета туризма и международных коммуникаций ГВУЗ «Ужгородский национальный университет» (Украина, Ужгород) n.rashki@mail.ru

КОНЦЕПТ «ПЕЧАЛЬ» В РОМАНЕ «ТАИНСВЕННЫЙ САД» Ф. Г. БЕРНЕТ

Статья посвящена рассмотрению понятий «концепт» и «художественный концепт». Проведено анализ функционирования и роль художественного концепта в произведении. Также рассмотряются основные методы выражения концепта «печаль» в романе «Тамственный сад» Ф. Г. Бернет.
Ключевые слова: проза Ф. Г. Бернет, детская литература, концепт, художественный концепт.
Лит. 17.

Постановка проблеми. Вербальна реалізація ідей та думок автора дає змогу окреслювати визначальну роль мови у збереженні і передачі культурного, історичного, естетичного досвіду наступним поколінням. Мова, на думку науковців, є вербальною

В. Концепт «сум» у романі «Тамний сад» Ф. Г. Бернет
реалізацію культури нації, засобом її концентрації (І. Гальперін, Д. Ліхачов) [8, 131].
Важке центральною категорією лінгвокультурології є культурний концепт – складний та мультисемантичний утвір, конструє ідею, що охоплює образний, понятійний, ціннісний та базисні компоненти [8, 131]. Активізація досліджень концептуальної системи як базисної для поняття когнітивного семантики загальної (А. Вежіцька, В. Карасік, О. Кубрякова, І. Шейн) та текстових концептів (О. Кагановська) зокрема, пов'язана також з сучасною теорією мовної особистості [8, 132].

Сучасна практика концептології демонструє два основні підходи щодо концептуального аналізу: 1) інтегрально-когнітивний, який ґрунтується на загальній сумі знань про галузь, що є об'єктом дослідження та опису, або на «мовній картині світу» в цілому; 2) текстурально-дискурсивний, орієнтований на конкретний дискурс або на достатньо великий вищезгаданий корпус текстів [12, 98]. Пропонується розвідка ґрунтується на другому підході. Саму у цьому аспекті заслуговують на увагу особливості концепту «сум» у романі «Тамний сад» Ф. Г. Бернет.

Аналіз досліджень. У межах сучасної антропоцентричної парадигми спостерігається акцент на міждисциплінарному підході до вивчення людини у зв'язку з явищами мови та мовлення. Зокрема, емоційна сфера людини та способи її вербалізації, які стали об'єктом численних досліджень М. Красавського, В. Шаховського, В. Апресяна, А. Вежіцької, І. Кость, привели до виникнення нової галузі мовознавства – емотіології, ключовим поняття якої є емоційний концепт [13, 246].

Вивчаючи вищезгадану проблематику, не виявлено досліджень, в яких був би здійснений аналіз концепту «сум» у романі «Тамний сад» Ф. Г. Бернет.

Мета статті – проаналізувати особливості втілення художнього концепту «сум» у романі «Тамний сад» Ф. Г. Бернет.

Вивчаючи основний матеріал. В українській лінгвістиці примітне «лавноподібне» зростання кількості наукових праць, присвячених дослідженню різноманітних концептів [3, 53], що, за словами А. Приходька, можна визначити як концептоманію [9]. Така увага дослідників до вивчення концептів має свої позитивні і негативні аспекти. Зокрема здобутків можна виділити такі: а) формування галузі в окрему науку; б) визначення концепту як ключового поняття дисципліни; в) побудову типології; г) розробку алгоритму моделювання концептів. Серед проблем галузі на сучасному етапі переважно виділяють статичний ракурс дослідження концептів без урахування зміни, що відбувається в погляді на картину світу, а також захоплення одиничними концептами, без урахування їх зв'язків у межах концептосфери [15, 1].

Концепти, виступаючи як компоненти нашої свідомості і наших знань про світ, є предметом вивчення філософії, психології, логіки, когнітивної лінгвістики, лінгвокультурології, літературознавства, культурології та ін. [1, 4].

На важливості динамічного ракурсу дослідження наголошує саме визначення концепту. Одним із перших про концепт та його значення заговорив С. Аскольдов. Учений пропонує статтю «Концепт і слово», де назвав його основною функцією заміщення «концепт – це мисленнєве утворення, яке заміщує нам у процесі міркувань невизначену кількість предметів одного й того ж роду» [2, 149]. Д. Ліхачов продовжив і розвивав ідею С. Аскольдова, запропонувавши лінгвокультурологічний підхід до вивчення концепту. Його сутність полягає в тому, що концепт є результатом зіткнення значення слова з особистісним і національним досвідом людина. Саме Д. Ліхачов належить термін «концептосфера», тобто сукупність концептів національної мови й мови кожної людини зокрема [11, 45].

Мовознавство. Соціальні комунікації. Літературознавство

Ю. Гіндан у статті «Концепти добра і зла в творчості Акутагава Рюноске (на матеріалі новел письменника)» зазначає: «Концепт є багатозначним терміном. Концепт (лат. *conceptus* – «поняття») – стійка мовна чи авторська ідея, яка має традиційне вираження» [4, 61].

За О. Кубряковою, концепт є оперативною одиницею пам'яті, відображеною психіці людини; одиницею ментальних чи психічних ресурсів свідомості і тієї інформаційної структури, яка відбиває знання та досвід людини у вигляді «квантів знання» [5, 90–93].

Незважаючи на різноманітність інтерпретацій поняття, мовознавці дійшли згоди, що концепт – це ментальна репрезентація, продукт розумової діяльності. Загалом концепт означає «ідею» або «поняття». У більш вузькому сенсі це абстрактна ідея чи уявний образ, побудований з іншої ідеї чи символу, які охарактеризовують концепт [17, 1].

Концепт постає центральною одиницею когнітивної парадигми дослідження мовних текстів. Не зважаючи на розробленість термінологічного апарату концептології поняття художнього концепту ще перебуває в стадії осмислення. Важливим є усвідомлення специфіки художнього концепту у зіставленні з концептами культури та мовними концептами. «Художні концепти, слухаю підкреслює В. Ніконова, є базовими одиницями концептуальної картини світу письменника... і тому відрізняються від концептів культури та мовних концептів за кількома параметрами: за змістом і способом експлікації, обсягом та історичною мінливістю» [7, 115]. Художні концепти – авторські, жанрово-зумовлені, експлікуються одиницями мови і мовлення (так, наприклад, концепт культури може виражатися ще й засобами мистецтва), є багатомірними смисловими утвореннями з фіксованим змістом [7, 9].

В. Маслова визначає художній концепт таким чином: «По-перше, в основі зв'язку його лежить асоціація; по-друге, художній концепт включає в себе не лише потенцію до розкриття образів, а й різноманітні емотивні смисли; по-третє, художній концепт тяжіє до образів і включає в себе їх». Дослідниця вважає, що художні концепти «індивідуальні, особистісні, розмиті і психологічно більш складні; це комплекс понять, уявлень, почуттів, емоцій, іноді навіть вольових проявів, що виникають на основі художньої асоціативності» [6, 34–35].

Особливість концепту полягає в тому, що він здатний змінювати значення залежно від контексту, від характеру доби. Отже, змінною є й концептосфера. Незважаючи на це, вона характеризується цілісністю та системністю, де кожна ланка виконує своє завдання та робить внесок у загальне семантичне наповнення. У цьому зв'язку Ю. Степанов зазначає: «Концепти не лише мисляться, вони – переживаються. Вони – предмет емоцій, симпатій і антипатій, а інколи й зіткнень. Концепт – основний осередок культури в ментальному світі людини» [10, 41].

Поряд з комунікативно-прагматичним підходом до дослідження поетичного тексту окреслилася когнітивна текстологія, головним поняттям якої є художній концепт. Термін «художній концепт», що позначає результат складного процесу інтерпретації дійсності письменником, запропонований С. Аскольдовим для позначення базової одиниці індивідуально-авторської свідомості [2, 276].

Концепти завжди інтенсивно взаємодіють з мовною системою й визначаються «обсягом лексико-семантичної парадигми, що формується мовними одиницями, які передають цей концепт у текст» [12, 101].

Змістова інтерпретація концепту проєктується через системне використання відповідних мікроконтекстів, які забезпечують словесне наповнення концепту різними його

Фигурі Н. Концепт «сум» у романі «Темний сад». Ф. Г. Бернет

свідомості. Хоча слова виступають головним засобом кодування інформації, досить часто трансляція повідомлення відбувається невербально [14, 312]. У ході дослідження виявлено, що художній концепт «СУМ» у художньому тексті теж може актуалізуватися невербальними засобами: «The young man whose name was Barney looked at her very hard. Mary even thought she saw him wink his eyes as if to wink tears away» [16, 8] / Молодий чоловік, якого звали Барні, сумно глянув на неї. Мері навіть здавалося, що він плачав очима, ніби змахуючи сльозу» (переклад – Н. Р.); «Dickon followed her with a frown, almost pitying, look on his face» [16, 50] / «Дікон провів її дивним, сповненим співчуттям поглядом» (переклад – Н. Р.); «What an unhappy face he had! His black eyes seemed as if they scarcely saw her, as if they were seeing something else, and he could hardly keep his thoughts upon her» [16, 57] / «Яке ж засмучене обличчя було в нього! Його очні жовті, здавалося, бачили її, або ж бачили ще щось, і йому важко було думати про щось інше, окрім неї» (переклад – Н. Р.).

У структурі аналізованого концепту виділено також невербальний елемент, що відтворюється лише описово без жодної згадки імені концепту: «I have no friends at all» said Mary. «I never had. My Ayah didn't like me and I never played with any one» [16, 23] / «А я зовсім не маю друзів» – говорила Мері. «Та й ніколи не мала. Моя няня не надто мене любила, і я ні з ким не бавилася» (переклад – Н. Р.); «If I had a raven or a fox cub I could play with it» said Mary. «But I have nothing, nothing» [16, 28] / «Якби ж я мала ворона чи мале лисення» – промовила Мері. «Але у мене нікого нема, нікого» (переклад – Н. Р.). Попри те, що в наведених прикладах назва поняття «суму» відсутня, реципієнт розуміє, що йдеться саме про це почуття, адже героїня з сумом говорить про те, що не має друзів.

Кожен автор/письменник виступає носієм своєрідних національно-культурних цінностей та образного бачення світу, що продовжують свій розвиток у його творчому асоціативно-образному мисленні й стають невід'ємною частиною його індивідуальної художньої картини світу [14, 313]. Категоріально рисою концепту є не його вольованість, а зв'язок з іншими концептами, що репрезентують фрагменти концептосфери «СУМ». Аналіз твору Ф. Г. Бернет засвідчує, що концепт «СУМ» нерозривно пов'язаний із концептами САМОТНІСТЬ, ПІЛАЧ, ПЕЧАЛЬ: «Since she had been living in other people's houses and had had no Ayah, she had begun to feel lonely» [16, 10] / «З того часу, як вона жила в чужому її будинку і поряд не було її Аї, вона відчувала себе самотньою» (переклад – Н. Р.); «The tears were streaming down his face and he shook all over» [16, 86] / «Сльози котилися щоками і все тіло тремтіло» (переклад – Н. Р.); «Oh, I know I ought!» she cried. «What a fool I was!» [16, 7] / «Ох, я знаю, я повинна була!», вона розплакалась. «Якою ж дурною я була!» (переклад – Н. Р.); «A terrible sorrow had fallen upon him when he had been happy and he had let his soul fill itself with blackness...» [16, 134] / «Печаль огорнула його, коли він був щасливий, він дозволив душі наповнитись чорнотою...» (переклад – Н. Р.).

Висновки. Художній концепт як енергетичний згусток культури у колі авторських асоціацій митця постає складною динамічною розвинутою. У художньому дискурсі концепт «СУМ» виступає складною національно-культурною й індивідуально-авторською домінантою. Художній концепт репрезентує уявлення, емоції, почуття автора, тобто визначає специфіку авторського світобачення в етнокультурному контексті. Основним завданням даної статті було уточнення поняття «концепт» та розгляд особливостей вираження концепту «СУМ» у художньому тексті. В романі «Темний сад» Ф. Г. Бернет використала три способи його висвітлення: 1) невербальний; 2) описо-

Мовознавство. Соціальні комунікації. Літературознавство. Вий, тобто без жодної згадки імені концепту; 3) заміщення концептмами «печаль», «вмотність», «сльози».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Араменко Ю. И. Особенности функционирования и эволюция концепта «воина» в романах Г. Бёлля : диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Специальность 10.01.03 – литература народов стран зарубежья. Магнитогорский государственный университет / Ю. И. Араменко. – Магнитогорск, 2011. – 225 с.
2. Аскольдов С. Концепт и слово / С. А. Аскольдов // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста : антология. – Москва : Academia, 1997. – С. 267–279.
3. Воробйова О. Концептологія в Україні : збютки, проблеми, прорахунки / О. П. Воробйова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія. – 2011. – Т. 14. – № 2. – С. 53–63.
4. Гнідан Ю. Концепти добра і зла в творчості Акутагава Рюноске (на матеріалі повісті «Письменника») / Ю. В. Гнідан // Літературознавчі студії : збірник наукових праць Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2012. – Вип. 32. – С. 60–67.
5. Кубрякова Е. Краткий словарь когнитивных терминов / Е. С. Кубрякова, В. З. Демьянов. – Москва : Филол. ф-т МГУ им. М. В. Ломоносова, 1997. – 245 с.
6. Маслова В. Поэт и культура : Концептосфера Марины Цветаевой : учеб. пособие / В. А. Маслова. – Москва : Флинта, 2004. – 256 с.
7. Ніконова В. Художній концепт : процедури реконструкції та моделювання (на матеріалі трагедій В. Шекспіра) / В. Г. Ніконова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія. – 2011. – Т. 14. – № 2. – С. 113–122.
8. Пасічник Г. Особливості лексико-семантичної репрезентації художнього концепта «пелізаж» (на матеріалі роману «The Invisible Man» Н. Веллса) / Г. П. Пасічник [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://vlp.com.ua/node/1061>
9. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. – Запоріжжя : Прем'єр, 2008. – 331 с.
10. Степанов Ю. С. Константы : словарь русской культуры : опыт исследования / Ю. С. Степанов. – Москва : Школа «Языки русской культуры», 1997. – 824 с.
11. Табакова Г. І. Концепт «природа» в структурі художнього світу ліричної прози / Г. І. Табакова // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. – 2014. – Вип. II. – С. 45–55.
12. Широков В. До питання про системну концептографію Святого Письма / В. Широков, Л. Шевченко // Мовознавство. – 2010. – № 4–5. – С. 98–105.
13. Шумейко О. В. Концепт SADNESS/СУМ у сучасній американській мовній картині світу / О. В. Шумейко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.opi.edu.ua:8080/bitstream/123456789/3469/1/sbornik%20slav2.246-250%2B.pdf>
14. Щербанук Л. Ф. Способи репрезентації художнього концепту кохання в поетичному дискурсі / Л. Ф. Щербанук // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. – 2011. – Том 24 (63). – № 1. – С. 311–316.
15. Ємель Н. О. Художній концепт : моделі реконструкції / Н. О. Ємель [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litbiznyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/12/14.4.10.pdf>
16. Burnett F. H. «The secret garden» / F. H. Burnett. – London : Heinemann, 1911. – 384 p.
17. Gunina N. A. Concept vs Meaning : cognitive approach / N. A. Gunina [Electronic resource]. – Access mode : http://vestnik.tstu.ru/rus/t_17/pdf/17_1_032.pdf
18. Араменко Ю. И. Особенности функционирования и эволюция концепта «воина» в романах Г. Бёлля : диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Специальность 10.01.03 – литература народов стран зарубежья. Магнитогорский государственный университет / Ю. И. Араменко. – Магнитогорск, 2011. – 225 с.
19. Аскольдов С. Концепт и слово / С. А. Аскольдов // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста : антология. – Москва : Academia, 1997. – С. 267–279.

Гнідан Ю. Концепт «сум» у романі «Ласний сад» Ф. Г. Бернетт / Воробйова О. Концептологія в Україні : збютки, проблеми, прорахунки / О. П. Воробйова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія. – 2011. – Т. 14. – № 2. – С. 53–63.

4. Гнідан Ю. Концепти добра і зла в творчості Акутагава Рюноске (на матеріалі повісті «Письменника») / Ю. В. Гнідан // Літературознавчі студії : збірник наукових праць Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2012. – Вип. 32. – С. 60–67.
5. Кубрякова Е. Краткий словарь когнитивных терминов / Е. С. Кубрякова, В. З. Демьянов. – Москва : Филол. ф-т МГУ им. М. В. Ломоносова, 1997. – 245 с.
6. Маслова В. Поэты и культура : Концептосфера Марины Цветаевой : учеб. пособие / В. А. Маслова. – Москва : Флинта, 2004. – 256 с.
7. Ніконова В. Художній концепт : процедури реконструкції та моделювання (на матеріалі трагедій В. Шекспіра) / В. Г. Ніконова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія. – 2011. – Т. 14. – № 2. – С. 113–122.
8. Пасічник Г. Особливості лексико-семантичної репрезентації художнього концепта «пелізаж» (на матеріалі роману «The Invisible Man» Н. Веллса) / Г. П. Пасічник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vlp.com.ua/node/1061>
9. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. – Запоріжжя : Прем'єр, 2008. – 331 с.
10. Степанов Ю. С. Константы : словарь русской культуры : опыт исследования / Ю. С. Степанов. – Москва : Школа «Языки русской культуры», 1997. – 824 с.
11. Табакова Г. І. Концепт «природа» в структурі художнього світу ліричної прози / Г. І. Табакова // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. – 2014. – Вип. II. – С. 45–55.
12. Широков В. До питання про системну концептографію Святого Письма / В. Широков, Л. Шевченко // Мовознавство. – 2010. – № 4–5. – С. 98–105.
13. Шумейко О. В. Концепт SADNESS/СУМ у сучасній американській мовній картині світу / О. В. Шумейко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.opi.edu.ua:8080/bitstream/123456789/3469/1/sbornik%20slav2.246-250%2B.pdf>
14. Щербанук Л. Ф. Способи репрезентації художнього концепту кохання в поетичному дискурсі / Л. Ф. Щербанук // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. – 2011. – Том 24 (63). – № 1. – С. 311–316.
15. Ємель Н. О. Художній концепт : моделі реконструкції / Н. О. Ємель [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litbiznyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/12/14.4.10.pdf>
16. Burnett F. H. «The secret garden» / F. H. Burnett. – London : Heinemann, 1911. – 384 p.
17. Gunina N. A. Concept vs Meaning : cognitive approach / N. A. Gunina [Electronic resource]. – Access mode : http://vestnik.tstu.ru/rus/t_17/pdf/17_1_032.pdf

Стаття подано до редакції 02.03.2016 р.

Зміст, contents, содержание	
Патен І., Філь Г. Паремії з дієсловами руху в українсько-, російсько-, польсько- й англійській картинах світу: лінгвокультурологічний аспект.....	172
Рашкі Н. Концепт «сум» у романі «Тасмійний сад» Ф. Г. Бернет.....	180
Слабоуз В. Лінгвістична когнітологія як нова парадигма вивчення когнітивної функції мови.....	186
Трумко О. Мовний образ <i>батька</i> в художньому дискурсі І. Франка.....	193
Чубань Т., Левченко Т. Особливості сполучуваності з префіксами дієслів односпрямованого руху і дієслів різноспрямованого руху у сучасній українській мові.....	200
Швель А. Джерела лінгвокультурної мотивації фольклорно-казкових онімів.....	208
Шутова М. Символіко-мотиваційна реконструкція етнокультурних стереотипів англіців і українців про патріотизм.....	218
Дубравська З. Генеза, дефініції та проблеми жанрової ідентифікації художньої біографіки Маргіна Еміса.....	229
Зимомря І. Творча об'єктивація особистісного «Я» у малій прозі Андрія Дурунди.....	236
Мельник О. Поетикальні особливості українського романтизму у порівняльному зрізі європейських літератур.....	242
Сенета М. Оригінальність витлумачення теми жінки-матері в поемі Т. Шевченка «Марія».....	248

ПЕДАГОГІКА

Білецька Л., Білецький Р. Використання демонстраційних програм у освітньому процесі початкової школи.....	258
Борисов В. Вплив мультимедійних комп'ютерних технологій на формування компонентів педагогічної діяльності вчителя української мови і літератури.....	265
Будинкевич С., Мацола Н. Формування культури взаємодії студентів факультету фізичного виховання засобами волейболу.....	274
Вихор С., Топоренко О. Шляхи інтеграції жінки у збройні сили України: педагогічний аспект.....	282
Грибок Н., Закаляк Н., Зорик М. Визначення спрямованості студентів до самооздоровлення як важливого критерію сформованості культури здоров'я особистості.....	295
Григорович А., Заяць О., Гладкевич М. Формування життєвої компетентності старшокласників засобами квест-технологій.....	302
Гризун Л. Інтегративна технологія структурування навчальних дисциплін та її застосування до розв'язання практичних проблем дидактики.....	309
Жигайло О., Рудник Т. Особливості використання навчальних посібників на різних етапах уроку математики у початковій школі.....	316
Карпа І. Переваги застосування інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення англомовної компетенції студентів.....	322
Кондрацька Г. Зарубіжні системи освіти і їх роль у формуванні професійно-мовленнєвої культури спілкування фахівців.....	328
Курач М. Організаційно-педагогічні умови формування у студентів художньо-проектних знань і вмінь.....	335
Кухта М. Педагогічний дискурс як засіб мотивації навчальної діяльності.....	342

Зміст, contents, содержание

Луців С. Педагогічні умови формування критичного мислення учнів початкових класів на уроках української мови.....	347
Михаць Л., Шатинська О., Жукова І. Здатність дітей середнього та старшого шкільного віку долати стрес рухового активності та релаксацією.....	353
Муляра Н. Актуальні проблеми сучасної української сім'ї у контексті морально-етичного виховання.....	359
Немержицька О. Виховання творчої особистості дошкільника засобами медіаосвіти.....	365
Оршанський Л. Про потребу кардинальних змін у галузі вітчизняної освіти.....	371
Павлів І. Діяльність українського педагогічного товариства на землях Надсяння, Лемківщини і Холмщини (1919 – 1939 рр.).....	379
Пагура М. Інтерактивні технології навчання та системи підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технології.....	387
Прощь Р. Спецкурс «Бойові мистецтва України» у системі військово-нагірного виховання учнівської молоді.....	393
Розман І. Дієві форми кваліфікованого поширення методико-педагогічних знань.....	400
Савшак Т. Зміст і технологія навчання історії в галицьких народних школах і гімназіях із 50-х років XIX ст. – до першої третини XX ст.....	408
Таланова Л. Концептуально-технологічна модель підготовки майбутніх учителів до методичної діяльності.....	415
Тимошенко Н. Професійне самовизначення старшокласників (за результатами дослідження).....	421
Фаргушок Л. Виховуємо здорову дитину в умовах сьогодення.....	428
Чабан Н. Реалізація міжпредметних зв'язків у процесі української мовної підготовки майбутніх культурологів.....	434
Чейпеш І. Адаптація рідної й іноземної мов у міжкультурній комунікації: соціально-психологічний аспект.....	444
Чепелюк А., Федорищак Р. Теоретико-методологічні дослідження формування культури спілкування майбутніх фахівців фізичного виховання.....	451
Черединок О., Ковалевська О. Досвід роботи щодо забезпечення організації навчально-пізнавальної діяльності студентів другої половини XX століття.....	457
Шиманська М. Нерівність в освіті: криза призму польської педагогічної думки.....	465
Юрженко В., Агалець І. Основні елементи контент-сервісу електронних освітніх ресурсів.....	471
Ясеницька Ж. Особливості формування педагогічної майстерності вчителя образотворчого мистецтва.....	480

РЕЦЕНЗІЇ, ВІДГУКИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

Лазурко Л. Польські історики про революцію гідності в Україні.....	487
--	-----